

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . 8 kor.
Félévre . . . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden
szerdán

Telefon szám: 96.

SOMOGYI UJSÁG

Felolvas szerkesztő és kiadó:

Poór Sándor

Kaposvár,
Irányi-Dániel-utca 14. sz.
Ide küldendő a lap szellemi részét
illető minden közlemény, vala-
mint az előfizetési pénsek, hirdé-
tések és nyilatkozatok.

Bérmertetlen küldeményt
nem fogadunk el. Kézirat-
okat vissza nem adunk.

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.
A „KAPOSVÁRI HIVATALNOKOK TÁRSASKÖRE” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Földmíveléstudgyi reform- kérdések.

A mindjobban előtérbe nyomuló szociális reformmozgalmak immár a földmívelésre is kiterjednek. A föld, mint a teherviselési képesség biztos jele és fokmérője az államnak különös figyelmét felébredt, de éppen ennél fogva a föld tulajdonosait igen érzékenyen érinti a mind súlyosabban rájuk nehezedő földadóteher és folyton emelkedő munkáltatási költség és munkabérek.

Az állam az el nem titkolható adóalapot minél több adóval megterhelni törekszik, a terhek alatt roskadozó földtulajdonosok pedig az általuk művelt földből minél több jövedelmet akarnak kihozni, hogy sokoldalú kötelezettségeiknek eleget tehesse. A régi jó idők gazdálkodási módszere csödtöt mondott és ma már a földmíveléssel is tudományos alapon kell foglalkozni. Megkísérlik a legkülönbözőbb gazdasági rendszerek életbeléptetését; egy forgó, két forgó, váltó és ugar-

rendszerek egymást váltják fel ok-szerűen művelt gazdaságainkban, legújabbban pedig a pamutnövény meghonosításával foglalkoznak intéző körünk.

A dolog nagy hordereje azonnal felismerhető, ha meggondoljuk, hogy az országos ültetvények létesítése és a pamuttermelés által nemcsak gazdasági életünk, de zsengekorát élő fonó és szövő iparunk is előre nem látható lendületet nyer.

Statisztikai kimutatások szerint ugyanis a nyers pamut behozatala Magyarországra és Ausztriába évenként 470.000.000 koronára rug és közgazdasági életünk egyik főtenyezőjét képezi. A hazai pamuttermelés nemcsak ezt a horribilis összeget tartaná itthon, de nagyrészen önállósítana bennünket a jelenlegi amerikai főpiao és annak árullázmásaival szemben.

Kaplonyban, Szatmármegyében, Irigen, Szerémmegyében, Pinczehelyen, Ó- és Ujhegyen, Tolnavármegyében és Tárnokháton, Borsodvármegyében már virágzó pamut-

ültetvények vannak és azt bizonyítják, hogy klímánk e növény igénytelen szükségleteit teljes mértékben kielégíti.

A termelés hozadéka a következő adatokból tűnik ki:

Holdanként 7500 pamutnövényt termelünk. (Mint a dohányt) Minden egyes növény 22—25 pamuthüvelyt fejleszt és minden egyes hüvely 2,5—3 gr. magtalanított pamutot ad, a növény átlagos termelése tehát 50 gramm nyers pamut. Egy hold termése e szerint 375 kgr. pamuthozadék. Ezenkívül a magsajtolás által 100—120 kgr. olajat hozunk ki, a növény főtörzséből igen erős, a kenderet jóval felülmúló rostszálak nyerhetők, a melyek kitűnő kötélanyagot képeznek, a kisajtott magvak pedig tenyészállatok részére nagyszerű takarmányt adnak, végül leveleiből, mint az Japánban történik, kitűnő növény papírt készítenek.

A pamut tehát minden részében értékesíthető elsőrangú hasznos növény. Tekintve pedig, hogy egy hold pamutföld tiszta hozadéka a

T A R G A.

Kórággyon.

Irta: GONDA JANKA.

Késő az éj, mécses kiéget,
Kandallóm is végső lobog,
Az elhunyt lángokra nézve,
Elgondolom: mint hül ki végre
A szív is, mely lángol, lobog.

Elgondolom, hogy annyi érzés,
Melynek fellángolása szent,
A szív kihűltén véget ér és
Honnai nincs többé visszatérés,
Elporlik a szív odalent,

Elöttem feltűnik sötétlen
A végtelen nagy éjszaka, —
Örök titok, melyet megérttem —
Sugárból nem osztja nékem
A hitnek égi csillaga.

Mint a madár tengeri ködben
Képzelmem tévelyegve száll. —
Sugárt keresve, — ám körödben
Sugár nincs s telkem visszadöbben
Sötétségedtől, oh halál.

Oh, látom én, hogy tengerében
A végtelenség, mely körül
Az élet sajka fut serényen,
És — hogy soha partot ne érjen,
A sajka végre szétlörk.

A jószívű földesur.

Irta: Hajnal Sándor.

Élt Nyitramegye egy kis falujában
egy kisbírő, kit a nép közönségesen koldus-
bírónak nevezett. Az égi gondviselés
bőkezűsége négy leányt juttatott neki. Mire
jól körültekintett, mind a négy eladónő
fejlődött. A tavasz sugárzott le arcukról,
de az apa tekintetét ősz komorság borította.
Mindennap megjelent lelki szemei előtt

az a gondolat, miképpen adhatná férjhez
leányait, de vigasztalan tekintete sehol sem
talált megoldást. Alig tudott elég kenyeret
adni a bájos hajadonoknak. Sokszor iri-
gyelte az ég madarait, mert ezek fejét nem
nyomta a bú. Belátta ugyan, hogy hiába
minden okoskodás, küzdött egy ideig, végre
a lehetetlennel szemben megadta magát és
várta a sorsát.

Ebben az állapotban következett be a
csoda, vagy ha jobban tetszik, a deus ex
machina. A szomszédos nagy uradalmat
egy új földesur vette meg, kinek jószívűsége-
ről és bőkezűségéről mesés hírek keringtek.

A szegény kisbírő felhasználta az
első alkalmat s bekopogtatott az új földes-
urhoz.

Mi jót hozott, kedves barátom?

Az öreg a szegénység ékes szólásával
feltárta helyzetét. Négy leányom van, mind
szépek, — nagyon szépek csak szegények.
Férjhez szeretném adni őket, de egy filléri
hozományt sem tudok nekik adni.

A jószívű földesur nem engedte sokáig
beszélni.

Sirolin

„Ezzel az érvényes és a lezárt, magasztos-
teli a köhögést, válódást, újul tiszadt.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mithogy értékeken utazásokat is kínálunk, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ban. — Ára érvényes 4.— koron.

műveltetési költség és magas munkabérek levonásával a 350 koronát meghaladja, ennek meghonosítása nálunk közgazdasági életünk tovább fejlesztésének oly szédítő perspektívát nyújtja, hogy az üggyel a legbehatóbban foglalkozni különösen a vidéki gazdasági egyesületeknek hazafias kötelessége.

Egyről-másról.

A közmondás azt tartja, hogy két veszekedő között a harmadik szokott nevetni. Nálunk ez is fordítva van. A városi rendőrségnek ugyanis téli ruhára volt szüksége.

A ruha-rendelés kérdésében határozni a városi tanács hatásköréhez tartozik.

A tanács határozott is és a pályázatot kihirdetvén, ruhakészítést Morgos József kaposvári lakosnak adta oda, bár ennek ajánlata volt legdrágább.

Ezt azután a többi pályázók megfellebbezték.

Dacára azonban ennek — mert a tél beállott és a rendőröknek téli ruha kellett, Szabadi János városi számvevő a ruhákat megrendelte, Morgos József szabó-mester pedig elkészítve elküldötte a városházhoz.

Most lett azután a baj!

A város gazdasági bizottsága a ruhákat a fellebbezés folytán nem vette át. Így a rendőrök állhattak a „posztot” rossz ruhájukban tovább; hiszen ez az eset csak december hónapban történt.

Somogyvármegye alispánja a Morgos Józseffel kötött szerződést megsemmisítette és új pályázat kiírását rendelte el.

Így a rendőrök ekkor sem kaptak téli ruhát.

Majd most az új pályázat folytán megint akad pályázó — ha ugyan Morgos József az alispáni határozatot előbb még meg nem felelbezi — aki a ruhaszállítás miatt ismét felelbezi.

Így a rendőrök várhatják télvis idején, az utcákon áva-fáva, amíg ruhájuk kiadása jogerős lesz.

Mert hát így van ez nálunk!!

Apellálunk, ha kell, ha nem!

Fontoskodunk, garasozunk, ha kell, ha nem!

Szóval gyujtón próbálunk „spórolni”!

A rendőrök pedig had pusztuljanak bele néhéz élethivatásukba.

Embert lehet kapni helyettük akár mennyit!

De meg, ha az urak veszekednek, ők csak nem nevezhetnek! Sirjanak!

Sapristi.

H I R E K.

— **Jótékony végrendelet.** Özvegy Ivánkovich Istvánné született Adler Ilona pécsi lakos birtokosnő, végrendeletében somogyvármegyei célokra 8000 koronát hagyományozott. És pedig: 2000 koronát a szigetvári kórház alapjára, 2000 koronát egy somogyvármegyei célokra 8000 koronát a szigetvári kórház alapjára, 2000 koronát egy somogyvármegyei horvát nyelvű községit tanító segélyezésére, végül 4000 koronát a somogyvármegyei szegény sorsú árváknak. A rendelkezési, illetve az odaítélési jog Somogyvármegye hatóságát illeti meg.

— **Kinevezések.** A közlekedésügyi miniszter Horváth Vikárius Gizellát Buzsákra, — Király Rózát Drávafokra, — Szigethy Novacek Mariát Mihálra postamestereké nevezte ki.

— **A kaposvári református egyház** által f. é. január hó 26-án rendezett hangverseny n a következők járultak hozzá szíves felülfizetésekkel az anyagi siker biztosításához: gróf Tisza István 100 K, Eötvös Károly, Darnay Béla 50—50 K, Kovács Sebestény Endre 20 K, Jeszenszky Imre 17 K, Antal

Gábor 14 K, Kladnigg Alajos, Molnár Endre, Gaál Gyula, Bauer Jenő 10—10 K, Chernel Gyula, Böhm Ernő 8—8 K, Mészáros János 6 K, dr. Fleiner Mór, dr. Bardó György, Nagyné Csorba Mária 5—5 K, dr. Berger Samu, dr. Gaál Lajos, Vikár Árpád 4—4 K, Simon Károly, Hirsch Adolf 3—3 K, Garay István, Plachner Sándor, dr. Herzog Manó, dr. Hammerschmidt József, dr. Kovács József, Andorka Gyula 2—2 K, dr. Szigei Gy Sándor 1-K. — A felülfizetésekből befolyt összesen 359 korona. Fogadják a szíves felülfizetők az egyház halás köszönetét. A hangversenyen összesen 2086 korona 20 fillér folyt be, melyből az összes kiadások 1002 K levonása után 1084 korona 20 fillér megmarad tiszta jövedelmül. Kaposvár, 1908. január 31. Csértán Márton lelkész.

— **Megint a reklambankó.** Somogyi József kaposvári szabót, egy csaló, a csökölyi vásáron becsapta, amennyiben a tőle vásárolt ruháért reklambankóval fizetett A szabónak sok dolga lévén, a csalást nem vette észre. Feljelentésére a csendőrség nyomozást indított és úgy tudjuk, a tettest már el is fogta egy Vas nevű ember személyében. Ideje volna már, ha a hatóságok az egyes kereskedő cégeknek megtiltanák, hogy reklamaikhoz a bankjegyekhez hasonló hirdetéseket készíttessenek.

— **Tolvaj boltos segéd.** Szaitz Gábor 18 éves kereskedő segéd Feigelstock Izrael somogyvári kereskedőnél volt alkalmazásban. A napi munka mellett, szíve is dolgozni kezdett és beleszeretett Maretics Karolina nevű Somogyvárott lakó szobaleányba. Miután azonban a leány nem igen hajlott a szerelmes ifjú kívánságaira, az ajándékok erejével akarta Szaitz meghódítani; vitt neki harisnyákat, gyoicsot sőt még csokoládét is. A gazda azonban valahogyan nyomára jött a lopásoknak és a csendőrség útján lefogatta a szerelmes párt, a meglevő lopott dolgokat pedig Maretics Karolinától elkobozta.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Hereska Mária kaposvári cseledeleány, a múlt napokban gyufaoldattal megmérgezte magát, mikor észrevették, beszállították a somogyvármegyei

Megértettem a baját. Jól van. Minden leánya részére, ha menyasszony lesz, kétszáz forintot kap tőlem. Ne köszönje, hanem annak idején jelentkezék.

Alig mult el három hét, a kisbíró jelentkezett.

Volna egy tisztességes ifju, ki elvonné legidősebb leányomat.

Helyes, itt a kétszáz forint.

Köszönöm.

Alig mult el két hét, az öreg ismét beállit. No, mi ujság? Kérdi a földesur.

Kérem alásan a második leányomnak is akadt kéroje.

Pompás, kedves barátom. Gratulálok. Kissé gyorsan megy, de az végre is nem az én bajom.

És átadta a második rátát, szintén kétszáz forintot.

A jószívű földesur nagyot nézett, mikor egy hét mulva harmadszor is beállitott a mi emberünk.

Teringettét csak nem akadt a harmadik eányának is vőlegénye?

Akadtt bizony, akadt.

— Ilyen hamar?

Hát ilyen hamar.

Hm. Különös, nagyon különös... De hát megígertem, fogja barátom, itt a pénz, monda s kesernyös mosolylyal számlálta a subogó bankókat.

Az örömapa mély hajlongások között tiszteletteljesen köszönve távozott.

Harmadnapra megint ott volt a bőkezű földesurnál.

— Mi a csuda, csak nem azt akarja mondani, hogy a negyedik lánya...?

A szegény öreg koldusbíró tagadóan rázta ősz fejét és csikos zsebkendőjét a szemébe emelte.

— Istenem, Istenem! Óh, jaj nekem! Zokogott.

Mi történt? Kérdi résztvevően a földesur.

— Meghalt szegény gyermekem.

— A leánya?

Igen, a negyedik, a legszebb és legjobb. Óh, jaj nekem.

A jószívű földesur a nagy meghatottságtól alig tudta vigasztalni.

Kedves öregem, az Isten adta, az Isten elvette, nyugodjon meg a Mindenható rendelkezésében.

Igaz, igaz, de mégis...

Részt veszek fájdalomában s nehogy a temetési költségek gondokat okozzanak, itt van magának ötven forint.

A jó Isten fizesse meg.

Egy hét mulva megint jelentkezett.

Mi ujság kisbíró?

Hát bizony én azért a kétszáz forintért jöttem volna.

Micsoda kétszáz forintért?

A mit ígérni tetszett a negyedik leányomnak.

Hát nem halt meg?!

De igen meghalt, az Isten nyugasztalja.

Nos?!

Meghalt, meghalt, de csak nem akar a nagyságos ur az én leányom után örökölni?!

Viskovszky János
műkertész
== Kaposvárótt. ==

Ajánlja
dusan
felszerelt

faiskoláját,

jótállván az oltvány faji minőségéről is. Ajánlja rózsza és egyéb virág-kertészettét. Elvállal uradalmakul és magánosoknál parkirozásokat, fásításokat és minden a kertészeti szakmába vágó munkálatokat.

Csokrok és koszoruk a legszebben és legjutányosabb áron készítetnek és szállittatnak.

Célja jó, szolid és olcsó kiszolgálás.

A közönség szíves megrendeléseit kéri.

köskörhöz. Állapota súlyos, de nem veszélyes. Tettét állítása szerint, mint teljesen árva leány, elhagyatottsága miatt követte el.

— **Rablótámadás.** A múlt hét egyik napján Kovács Ádám földműves, mikor hazafelé ment, Komlósd községhez közel, az országúton ismeretlen tettesek megtámadták, addig ütöttek-verték, míg el nem vesztette eszméletét; ekkor a zsebében levő néhány korona pénzt elrabolták. A csendőrség keresi az ismeretlen rablókat.

— **Szökés a fogházból.** A nagyatádi kir. járásbírósa fogházból a múlt héten egyik nap, úgy 12 és 1 óra között megszökött Horváth Ferenc nevű oláhigány. A szökevényt országsszerte körözik.

— **Lázongó község.** Lakócsa községben január 27-én volt a kántortanító választás Erdélyi János plebános nem a nép jelöltjét pártfogolta, minek az lett a következménye, hogy több mint 100 kocsi való szénáját felgyújtották és elégették. A csendőrség nyomozza a gyújtogatókat. Eddig már több embert letartóztattak. A kár több ezer koronára rug.

— **Egyhásmegyei hír.** A szoládi plebánia javadalmát a kegyur szabályszerű bemutatolevele alapján Sandi József kaposvári segédlelkész nyerte el.

— **Jótekonyság.** Hornig Károly báró, veszprémi megyés püspök, a kaposmérői főkegyház épületeinek helyreállítási költségeihez 400 koronát adományozott magánpénztárából.

— **Munkás ember sorsa.** Töröcskei község telkes gazdái feladást tartottak, a telkesgazdáknak úgynevezett sarkuti erdőjében; az árverés megtartása után, aki megvett egy-egy fennálló nagy fat, iparkodott azt levágni és felmunkálni. Jádi István töröcskei lakos is vásárolt egy nagyobb fennálló bükkfat. Mikor ezt levágta, egész súlyával Jádi Istvánra esett a fatörze, úgy hogy teljesen lefejezte a szerencsétlen embert. Csak megcsonkult holttestét szállíthatták haza, kétségbeesett családjához.

— **Gyermekegyilkos édes anyja.** Bozsa Károly endrédi lakos földműves, mintegy hét évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába, hogy ott vagyont szerezve, kényelmes jövőt biztosíthasson családjának. Hosszas tavollete alatt felesége megfellelkezvén a házasság megkötésekor tett fogadalmáról, egy odaváló legénynyel szerelmi viszonyt kötött, amely szerelmi viszony folytán a múlt napokban egy kis gyermek született. A napokban a hűtlen asszony levelet kapott férjétől, amelyben az értesítette, hogy legfeljebb két hét alatt itthon lesz. A bűnös asszony ettől annyira megijedt, hogy újszülött gyermekét a falu mellett elvonuló kanálisa fojtotta bele. A gyermekegyilkos édes anyát a csendőrség letartóztatta.

— **A férj bosszúja.** Marosi M. kaposvári lakos napazamos igen durván bánt a feleségével; ütötte, verte, úgy annyira, hogy a szegény asszony megugrán a sokat, ott-hagyta férjét és rokonsághoz Várkonyi községbe költözött. Marosi így egyedül maradván, a magányt annyira megunt, hogy elment felesége után és kérte, hogy jöjjön haza. Az asszony azonban erről tudni sem akart, mire Marosi oly dühbe jött, miszerint a nála levő revolverből négy lövést tett az asszonyra; a lövések következtében a szegény asszony összeesett és nyomban meghalt. Marosit a csendőrség elfogta és be-kísérte a kir. ügyesség börtönébe.

— **Áthelyezés.** Bosznay István máv. hivatalnokot Somogy-Csurgóról Gyékényesre, helyére pedig Zupárdi Antal állomási felügyelőt Hoszkováról Somogy-Csurgóra helyezték át.

— **Önkénytelen fürdés.** Sok munkás foglalatok között a Balatonon jégvágással. Munka közben egy munkás alatt a jégbe be-szakadt és a munkás a vízbe zuhant.

Társai segélyére szeltek és kimentették. Ezután pokrócokba takarva hazaszállították, ahol nyomban ápolás alá vették; így azután minden nagyobb bajtól megmenekült.

— **Baleset.** Stampfer-féle kaposvári szabócéhez egy sánta segédet alkalmaztak. A múlt hét szombatján azután ruhát akartak tőle haza küldeni. A szerencsétlen segéd azonban amint a boltból kilépett, a sikos járdán elcsuszott és lábát rést szennvedett. Ápolás alá vették.

— **Tisztajuttatás a Hivatalnokok Társas-körében.** A Kaposvári Hivatalnokok Társas-köre, mely idestova 12 esztendeje áll fenn, tegnap este tartotta tisztújító közgyűlését. Az új tisztikar, mely nagyrészt a régiékből áll, így alakult meg: elnök: Papp Kálmán, alelnök: Matolcsy József, titkar: Bódás Ferenc, háznagy: Kutasi János, pénztárnok: Horváth Péter, könyvelő: Mümmel Lajos, ellenőrök: Bozó Pál és Szaffarszky Lajos, ügyés: dr. Kovács József, könyvtárnok: ifj. Dörrey József, választmány: Bécsi Márton, Bogyay Jenő, Csiff Antal, ifj. Dörrey József, Göndöcs János, ifj. Kramarics Dénes, Gács Karoly, Lengyák György, Mihályfi Antal, Móricz Lajos, Mesits János, Pap István, Parral Gusztáv, Reinhard Kálmán, Wolf Sándor és dr. Zankay Gusztáv; pótagok: Magyar Gyula és Taky Ferenc. A kör vagyona 9166 kor. 62 fillér, az 1907. évi tiszta nyereség pedig 909 korona 83 fillér.

— **A Hévíz vizsgálata.** Keszthelyi Hírlap-ból vesszük át a következő közérdekű hírt: A múlt szombaton nagyobb szabású tudományos vizsgálatot végeztetett a Hévizen dr. Lócy Lajos egyetemi tanár, a Balaton-vidék nagytudományú kutatója. Az volt ugyanis még eldöntetlen, hogy a Hévíz 35 méter mélységű tölcserébe honnét kerül a forr víz. Úgy vélte sokáig a közfelfogás, hogy a víz a tölcser fenekén fakad. Lócy Lajos a flumet tengerész ti hatóságtól kért buvárokat, a kik a múlt hó 24-én meg is érkeztek. Három nagy ládában érkezett a buvárfelszerelés sok cók-mókja, a melyek kicsomagolása s összeállítása közel félnapot vett igénybe. Másnap a buvár nyolcszor szállott a mélybe s hozott fel különböző magasságokból kő és földarabokat. A kutatás eredménye röviden összefoglalva ez: A tölcser fala a déli oldalon, néhány méterrel az ugródeszka előtt, mintegy 30 méter mélységű, egészen függőleges agyaggal, a mely sűrűn s itt-ott homok és homokkő padokkal rétegezett. Ezen rétegek mindenikéből, tehát az egész agyaggalal ömlik ki a meleg víz. Ezen meredek agyaggal tetején vastag homokkőpad homloka fekszik s áll ki mintegy 2 méterre. A meredekség tehát ezen homokkőpad alatt 2 méterrel beljebb kezdődik. A kitóduló víz tözegrézketek is hoz magával; ez a körülmény, továbbá az, hogy a víz hőmérséklete nyáron magasabb, mint télen, bizonyítja, hogy a mélyből fel-tóduló víz kibugyogása előtt a völgy tözeg-rétegeiben átívódva levő hideg vízzel keveredik, illetve azt is magával szítja. A költséges vizsgálat a Balaton-bizottság költségére történt s a szükséges munkaadó és mellékessék előállításához a Hévíz főberője, Reischl Vencel, elismerésre méltó készséggel járult.

— **Halálos szerencsétlenség.** Alig mulik el egy hét is így teli időben, hogy az erdőirtásoknál előfordult balesetről ne kellene olvasóinknak beszámolni. Legújabbban január hó 30-án, mint értesülünk, Jádi István fiatal töröcskei polgar esett áldozatul. Több társával községükhöz tartozó sarkuti erdőben döntöttek a faóriásokat, amelyek közül egy a rendesen korábban eldőlté maga alá temette Jádi Istvánt. A szerencsétlent a fa teljesen összetörte, fejét testétől elválasztotta úgy hogy társai darabokban tudták csak családjához haza szállítani.

— **Egy bűntanya szétrobbantása.** Kaposvártól a Füredi-utca 27. szám alatt lakik Lévai Katalin nevű kétes hírű nő, akit a rendőrség feljelentettek, hogy laká-

sán titkos találkákat rendez. A múlt hét egyik napján a rendőrség emberei váratlanul megjelentek Lévai Katalin lakásán, ahol akkor is két romlott életű nő találtak. Ezeket azután a rendőrség vallatóra fogta, mire bevallották, hogy Lévainé házánál valóságos orrszákat tart feslett erkölcsű nők és léha férfiak társaságában, kiket Lévainé szokott magánál összegyűjteni. A rendőrség az eljárást Lévainé ellen megindította.

— **Erdőégés.** A kaposvári mezőgazdasági ipar részvénytársaság bérletéhez tartozó úgynevezett „Nadasdi” erdejében a múlt napokban, eddig ismeretlen okból tűz támadt. Az erdő területén levő száraz levelek és galyak meggyulladtak és rövid idő alatt az erdő fái is tüzet fogtak. A tüzet csak nagy nehezen tudták eloltani, de mintegy egy holdnyi terület már teljesen leégett.

— **Szolgabírák bíráskodása.** A járási főszolgabírák azt kérték a törvényhatóságtól, hogy Perczel Győző dr., Stecz László dr. és Weissenbach Iván báró szolgabírákat bízzák meg, hogy az erdei kihágások kivételével a többi kihágási ügyeket önállóan vezessék. Az állandó választmány teljesítendőnek tartja a főbírák kérelmét.

— **Áthelyezés.** Krasznay Géza, a szigetvári kir. járásbírósnál alkalmazásban volt kir. telekkönyvvezető nyugalmába vonulása folytán üresedésbe jött telekkönyv-vezetői állásra, a kir. igazságügyi miniszter Gosztonyi Sándor igali kir. járásbírósi telekkönyvvezetőt helyezte át.

— **Lopás.** Trautz Zoltán nagyatádi lakos segédjegyző éjjeli szekrényéről, — mig aludt — ellopták egy gyémántos nyak-kendőtüjt és arany óráját. A gyanu Szilágyi László fodrász, házigazda, Buzsák József nevű inasára esett, akit elfogtak a csendőrök, kik előtt azután tették be is ismerte. A tüst és órát egy kereskedőnél meg is találtak, aki azokat Buzsák Józseftől vásárolta meg. A feljelentést a csendőrség megtette.

— **A híd-g áldozata.** Hegedűs Mátyás szigetvári lakos 60 éves koldus cigányt január hó 26-án Szigetváron a vásártéren halva találtak. Valószínűnek tartják, hogy az öreg koldus előző este jól bepálinkázott és részeg állapotában elesett, elaludt és meg-fagyott.

— **Lopás.** A múlt napokban a szigetvári vasuti állomás raktárából ismeretlen tettes egy 80 kg. buzával telt zsákot elloptott. A csendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Az egyforintosok utolsó ideje.** Az osztrák-magyar bank utasítást adott összes pénztárainak, hogy fizetést ezüst pénzben ezután egyedül egy és ötkorona ezüst pénzzel teljesítse, a régi egyforintos ezüst pénzeket pedig vonja be a forgalomból. Így majd, ha az utolsó egyforintos is bevonatik, talán jobban hozzá szokunk a korona-számításhoz.

— **Öngyilkosság.** Csonkics József né szül. Böhm Juli szigetvári lakóné, kinek férje a szigetvári sertiéshizlalda alkalmazottja, a múlt héten törülköző kendőjével egy cölömpre felakasztotta magát. Mire észre-vették, már megvolt halva. Végzetes tettét alítólag családi békátlenség miatt követte el. Férje és négy kis leánya árvája siratja.

— **Az éjjeliőr halála.** Dencsháza község korcsmajában, többek társaságában idő-gált Dalotai János éjjeliőr is. Mikor már kissé többet ittak a kelleténél, kiküldötték társai Dalotait, hogy a kutról hozzon be egy korsó vizet. Dalotai János szót is fogadott, kiment. Egy darabig vártak társai, de később aggodni kezdettek hoszu kimaradása miatt és keresésére mentek. Végre megtalálták a kutba, ahol fejfel lefelé a vízben volt és csak lábai látszóttak ki. Holttestét kibúztak lakására szállították. Valószínű, hogy amint vizet akart meríteni, megcuszott; és bele-esett fejfel a kutba.

— **Kutba esése.** Varga András homokszentgyörgyi lakos földműves Erzsébet nevű 14 éves leánya, az udvaron levő nyitott kutból vizet akart meríteni. Mikor a vödört már felhúzta, a sikos talajon megcsuszott, mire a vödör beleért a kutba. Mire kibúrták, eszméletlen állapotban volt; esése közben igen súlyos sérüléseket szenvedett.

— **A balatoni közút kiépítése.** A Balatoni Szövetség a múlt év őszén rámutatva a kérdés fontosságára, felterjesztést tett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a Balaton közútjának kiépítését tegye lehetővé. A miniszter most tudatta a szövetséggel, hogy a közutnak államköltségen való kiépítését addig nem ígérheti, míg nem tájékozódott az iránt, hogy a közút kiépítése mily összegbe kerülne. Ez irányban azonban leiratot intézett az illetékes államépítészeti hivatalhoz és felhívta őket, hogy a vonatkozó költségvetést hozzá felterjeszték. Így remény van rá, hogy a fűrdőtelepeket összekötő balatoni közút, melyhez három vármegyének gazdasági érdeke fűződik, nem sok idő múlva megvalósul.

GSARNOK

Egy hét a Quarneron.

Írta: Horváth Rezső.

V. Befejezés (Horvát testvéreink).

Motto:

Itt ringaták bölcsőm,
Itt nevelt fel anyám,
Itt boruljon majdan
A sirhalom reám...

T. A. S.

(Polytató.)

Ezek egész napon által elüldögélnek a csorda mellett, valami munkával, vagy anélkül és játszadoznak ahelyett, hogy látogatnák az iskolát, ami bizony senkire sem férne rá jobban, mint órájuk, kedves horvát testvéreink csemetéire. Ha aztán megúnják az üldögélést, összefogózkodnak, körbe állanak és táncolnak, miközben órák hosszat énekelnek egyhangú, mélabús nótákat.

De szóljunk magáról a népről.

A férfiak sugar, szép természetű, jól megtermett alakok. Jól fest bronzszínű arcuk. A lefelfűnőbb azonban, amit észrevehetni rajtuk — és ami a magyar parasztoktól nagyon jól megkülönbözteti őket — a tiszta és izléses öltözködés. Festői a horvát nép — férfiak és nők — viselete, amely gazdagon kímizett ruhákból áll. Bocskort — ebben különböznek a magyar parasztoktól — általában csak a férfiak viselnek, míg az asszonyaik legnagyobb része meztelen lábbal jár.

A nők — hajadonok és asszonyok egyaránt — egyetlen fehér ruhában járnak, amely egy darabból áll. Ingezés a derékban vörös övvel van átkötve. (Ez a ruha egyúttal az ünnepi és hétköznapi is, azért joggal mondhatom, hogy *egyetlen*.) Hogy pedig melyik a hajadon és melyik az asszony, úgy lehet a leghamarább megkülönböztetni, hogy míg a leányok általában vörös fejkendőt viselnek, addig az asszonyok a fekete kendőt hordják.

Nem egy szabályosan metszett, igazán szép arcot láttam többször e kendők alól kimosolyogni.

Nyelvük a délszláv nyelveknek egyik ága és csaknem megegyezik a szerb délvideki nyelvjárással. A különbség e kettő között jóformán csak az, hogy míg a horvát

írásra kizárólag a latin betűket használja, — amelytől csak néhány betűje tér el, — addig a szerb az ősi szent Cyrill betűket ír.

A nemzeti táncaik közül — többek között — talán a legérdekesebb és legnevetesebb tánc a *kóló*, amely különben a délszlávoknál s így a horvátoknál is erősen divik. A kóló lassan, körlejtéssel kezdődik, de már a vége nem más, mint örült sebességű zürzavar. Ugyanis — a leány meg a legény — öszezfogják kezeiket, vagy pedig a jobb kezükkel a szomszédjuk nyakát vagy övét fogják s úgy táncolnak. Utoljára a kör aztán külön-külön egyes párokra szakad szét és itt már teljesen beáll a zürzavar. A legény vad ugrásokkal táncolja körül a leányt, a Milicát, hadonáz a baltájával és öszezben a dicserő éneke egész tömegét éneklí el az ő szépséges táncosnőjéről.

* * *

A horvátokkal — hogy is mondjam — meg lehetne félni, azaz ki lehetne békülni, de csak a parasztokkal, mert a városi, a kaputos fajta éppen olyan megrögzött, dühös magyarfaló, mint amilyen megrögzött a szegény paraszt a — nemtörődomségében, a közönyösségében. De ez is csak addig ilyen, amíg nem kezdel előtte a politikáról beszélni, mert ha azt teszed, akkor jaj neked! Rögtön megrohan négy vagy öt s hangos szóval disputálják jámbor magyar fejedbe — még szerencséd, ha nem tudják, hogy az vagy! — az igazságot: hogy a magyar, ez az átkozott faj, csakis az ő, a horvátok megrontására van a földön, de hogy nem soká lesz, az bizonyos, mert ők el fogják törölni a föld színéről és pedig úgy, hogy többé senkinek sem jutna eszébe, hogy egy ilyen gaz (!) fajzat is taposta — bár érdemtellenül — a drága anyaföldet.

Ezt neked, szegény jámbor, mert politikázni kezdte, mind el kell hinned, mert máskülönbben még a tettelességtől sem riadnak vissza s egy pár ütés, vagy a fejed beverése árán örülhetsz, hogy ilyen olcsón megszabadultál.

A legjobban azonban mégis annak örülnek, hogy a magyar nép kivándorlása olyan hatalmas mérveket öltött az utóbbi pár években. Pedig az soraikat is épp úgy — sőt talán még jobban — megtizedelte az az átkos nemzetpusztító járvány, mint a mieinket. Hiszen ez a szegény, munkaszerető nép, amely talán — épp úgy, mint a mienk — csak a nagyobb ünnepeken lát az asztalán húst, máskülönbben a bab (baxola), meg a kukoricakenyér az egyedüli, a mindennapi eledel, éppen úgy küzd a megélhetésért, mint a testvére, a magyar, miért tehát e kárörvendés? Miért örül egyik szegény nép a másik pusztulásán?...

Egyetlen vágyakozás bántja és vezérli őket: a *Magyarországtól való végleges elszakadás*. Ez azonban, legalább mireánk nézve, nagyon végzetes, előre kiszámíthatatlan következményekkel járna. Ők ugyanis Dalmáciával, Bosznia- és Hercegovinával egyesülve, egyenesen megalakítanak a *Délszláv királyságot*, de ebben a fontos munkájukban most még csak a Magyarországtól való respektálás tartja vissza őket. De mihielyt egy olyan alkalom jönne, amely teljesen megfelelné céljuk kivételére, azonnal élnek a kínálkozó jó alkalmammal és Magyar-

ország egy szép napon, arra ébredne fel, hogy: volt *Horvátország*, nincs *Horvátország*.

Ettől pedig hadur óvjon meg bennünket!

* * *

Vérük jellemzésére alkalmasnak tartom e helyet arra, hogy egy már nagyon régi, elavult történetet citáljak az olvasó elé, amely bár ősi, mindazonáltal még csak néprege alakjában forog közszájon, de így is már kiveszőben van. Hogy arra utaztam, emlékezetembe újra felidézem ez érdekes, de túlvad történetet, amelynek igazságaért nem állok jót.

Az évazámot nem tudom pontosan, tehát ide sem jegyzem azt. A varasdmegyei *Krapina* várában történt ez az eset. Amikor az öreg, özevgy várur, a vidék korlátlan tulajdonosa meghalálozott, szörnyű örökösödési civódások merültek fel a gyermekei között. Az öreg három gyermeket hagyott hátra, akik közül kettő fiú volt, egy pedig leány. A fiúk, akik már mind felnőtt emberek voltak, szövetkeztek egymással a saját testvérük ellen, aki úgy érz, mint évek tekintetében nagyon mögötte maradt két bátyjának, akik ennél fogva őt — a gyengébbet — a vagyonból kiturni igyekeztek.

Mivel erőszakosan fellépni ellene most még nem akartak, formaszzerű tárgyalásokba bocsátkoztak vele, látszólag, hogy kiegyezzenek vele, de valójában azért, hogy mennél tovább hozzák-halasszák az időt. De az csak nem akart a szavukra hajlani. Ekkor más eszközökhöz folyamodtak a jeles testvérek: férjhez akarták adni a leányt egy jobbágyukhoz s természetesen, hogy így nem jutott volna neki semmi sem a nagy vagyonból, amelyet a kapzsi testvérek a maguk részre szerettek volna megkaparítani. A leány azonban állhatatosan megmaradt az ő jogos követeléseivel mellett s nem állt kötélnek.

Egy napon aztán — hogy galád tervük könnyebben megvalósítható legyen — szélsek eresztették a várbeli összes cseledésget, hogy senki se lehessen tanuja tettüknek, amelyet éjnek idején hajtottak végre. Leci-pelték ketten a szegény teremést a sötét pincébe, ahol az egyik lyukszerű pincebörtönbe zárták, ahol aztán elmélkedhetett afölött, hogy a testvéri szeretet vonzó ereje csak az ősi mesékben található, kuriózumként.

A fiatal urak pedig egész egyszerűnek és természetesnek találták eljárásukat, becsukták a vár kapuit s egyszerűen a szomszédos Modrusba lovagoltak át, ahol Tersattóban, a Frangepán védőszármayai alá szállottak volt meg.

Itt pokoli tervet főztek ki, amelynek megvalósítását az idősebbik — aki nyilván valami Faust-lelkületű férfiú lehetett — vállalta magára. A legközelebbi éjjel egy csomó pénzáltal vakmerővé tett kőmivessel Krapinára lovagolt vissza, akikkel azután a leányt felhozta a pincéből, a patkányok társaságából és kiegyezni próbált vele az örökségét illetőleg. Az azonban hajthatatlan maradt, habár tudhatta — és tudta — hogy a kegyetlen, félvad fivértől kegyelmet nem várhat.

Ekkorra már az is elvesztette türelmét, s a várnak egyetlen, északnyugot felé nyíló kapuja alá cipeltette a leányt. Ezen kapu alatt volt egy ablakmélyedés, amelyben egy szent Vid-szobor állott, aki tudvalevőleg

Horvátország, meg a tenger mellék védőszenitjeinek egyike. A szobrot aztán közös erővel kiemelték a helyébe pedig beerőszakolták a leányt, aki ugyancsak rúgkapálózott és azután a kőművesek — az ördögi sűrű kacagása közben, aki még itt sem szűnt meg gúnyolni a szerencsétlent — felrakták egészen az álláig a falat, úgy hogy éppen csak a feje látszott ki onnan.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

— Hangzatos reklám dolgában a japánok lefőzik a legtalálatosabb amerikai üzletembert is, s oly jelzőkkel ajánlják áruikat, melyeknél virágosabbak már alig képzelhetők. Egy tokiói japán lap hirdetései közt például ily nek olvashatók:

»Áruinkat ágyugolyó gyorsaságával küldjük szét.«

»A mi csodás papirunk oly erős és kemény, mint az elefánt bőre.«

»Csomagjainkat oly gyöngéd gonddal pakoljuk be, amilyen gyöngéd csak vőlegény lehet a menyasszonyához.«

»A mi «kiváló finom» ecetünk erősebb és fanyarabb, mint a leggonoszabb anyónak epéje.«

»A mit mi nyomtatunk, tisztább a hegyi kristálnál, az általunk választott szöveg oly remek, oly bűbajos, mint egy husz éves fiatal leány az éneke.«

»Tekintse meg kérem a raktárunkat, nagyszerű fogadtatásban fog részesülni, mert alkalmazottaink oly szeretetreméltóak, mint egy apa, ki leányát hozomány nélkül akarja férjhez adni. Mindig úgy fogják önt fogadni, mintha napsugár lenne, mely komor, esős napok után kisüt.«

Küzgazdaság.

Cselédlakások építése Somogyvármegyében.

A gazdasági cselédlakások építéséről szóló, valamint a gazda és cseléd közötti jogviszony némely kérdésére vonatkozó szabályrendelet megalkotására Plachner Sándor vármegyei főjegyző elnöksége alatt ülés volt, melyen megjelentek: gróf Hoyos Miksa, dr. Andorka Elek, báró Inkey Pál, dr. Szaplonyai Manó, Politzer Géza, Ottócska Béla, Makfalvy Géza és Hencz Ödön. A bizottság elfogadta a szabályrendelet tervezetét, elhatározta, hogy azt kinyomatja, a törvényhatósági bizottság tagjainak megküldi s a májusi közgyűlés elé viszi jóváhagyó elfogadás végett.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

VICZE LÁSZLÓ

sziiggyártó és nyergesmester

K A P O S V Á R O T T.

Ajánlja magát a szakmájába vágó minden munkák jó, gyors és pontos elkészítésére.

Raktáron tart

**nyergeket, lószerszámrészeket
— és bőrkenőcsöket. —**

Kaphatók nála nyárra

bogárcsipés elleni hálók,
ugy egyéb lukszusfelszerelések.

200 korona a modern technika legújabb remeke a Mignon írógép

Különös előnyei:

Bárki tanulás nélkül rögtön ír.
Azonnal és állandóan látható
írás. — Legegyszerűbb szerkezet.
Acél betűk. — Másol és sok-
szorosít. — Bármely drága író-
géppel egyenrangú. 1 évi jótállás.

SZABADALMAZOTT IPAR.

Budapest, VII., Csengery-utca 24.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dűsgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kádarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézész-fehér, Karbenet, Sárféher, E. jó, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 db sima zöldoltvány	80 kor
1000 » gyökeres I. oszt. 2 éves	180 »
1000 » II. oszt.	140 »
1000 » sima Ripária-Portális I. oszt.	16 »
1000 » II. oszt.	9 »
1000 » gyökeres I. oszt.	30 »
1000 » II. oszt.	18 »
1000 » fásoltvány I. oszt.	200 »
1000 » II. oszt.	140 »

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni szíveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
GYÖNGYÖS, (Hevesm.)

Nyomdai munkákat
jutányos áron készít
Hagelman Károly
könyvnyomdája
Kaposvár.

Muschong-Buziásfürdői Szénsav-művek

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavisgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

Legkiadósabb természetes szénsav!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti és élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:

Szaga és íze: rendes Szénsavtartalma: 99-57%

A vizsgálat foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és maga szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.

Felvilágosítással készségesen szolgál

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉNSAV-MŰVEK
ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN.

Sürgőnyctm: Muschong-Buziásfürdő — Interurban telefon 18. szám.

Pollitzer Sérvambulorium.

Nyilvános orvosi rendelő intézet sérvbajosok, ferdénnyöttek és amputáltak részére.
Budapest, IV., Károly-körút 10. (Félemelet)

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybe vétele vásárlásra nem köteles

Orvosi ellenőrzés, mérsékelt árak.

Egyéni speciális kezelés.

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb. Vidéki rendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak a pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek. Higiénikus cikkek a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatók. Tucatonta kény 2-16 koronáig.

Ugyanott Jelent meg „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatója.

15-52

Stock-Cognac Medicinal

CAMIS és STOCK

126-52

Fiumei (Barcola) cognac gyárosoknál kapható.

1 nagy üveg ára 5 korona, 1 kis üveg 2 korona 60 fillér.

Somogyvármegye vezérképviselője:

Sattler Nátán Kaposvár, Fő-utca.